

Последните такви вести се однесуваат само на Улцињ, а беа содржани во извештаите на венецијанскиот вице-конзул во Скадар од 19 и 25 март 1741 година. Според тоа, кога е однесена горната терминација на венецијанскиот Магистрат за здравство, не само што веќе не постоеше опасност за Бока, а преку оваа и за другите приморски краишта, туку таа опасност, барем до новите појави на зараза, беше престанала и за самата Албанија.

Не го пронајдовме решението со кое се ставаат надвор од силата сите горни преземени мерки за обезбедување, но од фактот што наскоро оживеа трговскиот промет помеѓу Бока и Албанија може да се заклучи дека тие мерки, а особено терминацијата од 15 април, мошне кратко време останале во сила.

М. Соколоски

КОСТУР И КОСТУРСКО ВО СРЕДИНАТА НА XV ВЕК

Користејќи ги податоците од опширниот пописен дефтер (Tarih tahrir defteri) №-237 кој се чува во архивот на Министерскиот совет (Başvekâlet arsivi) на Република Турција, ќе се задржиме на неколку основни прашања во врска со феудалните владеења во Костурско, етничкиот состав на населението како во самиот град исто така и во селата што спаѓале по тоа време на територијата на Костурскиот вилает, видовите натурални и парични давачки од страна на градското и селското население на феудалните господари во Костурско, со посебен осврт на земјоделските култури и др.

На територијата на костурскиот вилает, како основна административно-територијална единица во овој период, се регистрирани вкупно 66 населени места заедно со градот, како административен центар за околицата (вилаетот). Сите населени места се опфатени во феудални владеења чијшто вкупен број изнесува 25, од кои 1 хас и 24 тимари. Од овие 25 феудални владеења по време на пописот е регистрирано дека 5 тимари им припаѓаат на христијани т.е. на немуслиманите и тоа:

1). Тимар на Андроникоз и Јанко. Овој тимар, во кој спаѓало селото Лисиче со годишен приход во износ од 3052 акчи бил заеднички т.е. го користеле Андроникоз и Јанко. Во дефтерот е регистрирано дека по време на војна и двајцата биле должни да земат учество во војната како џебели, да понесат со себеси по еден мал шатор и по еден помошник (гулам). За двајцата притежатели во дефтерот е забележано дека биле „стари спахии“, што значи или нивните татковци биле спахии-тимариоти, или пак самите тие и порано поседувале тимари.

Селото Лисиче по ова време имало 40 домаќинства (hane), 4 неженети (mucerrid) и 2 вдовици (bive) или вкупно 46. Приходите на притежателите на овој тимар се состоеле од следните давачки:

260 кила пченица во износ од 620 акчи, јачмен, 'рж и др. 180 кила во износ од 270 акчи; од лен 150 акчи; ушур од лозја — 186 медри во износ од 372 акчи; од риболов 120 акчи; од улишта 50 акчи; од бостан 67 акчи; данок за свињи 29 акчи; на име испенце 1112 акчи, како и за други поситни давачки за овошни дрвја, воденици нијабет и сл.

2). **Тимар на Димитри.** — За овој тимар во дефтерот е заведено дека по време на султан Бајазит овој тимар го уживал таткото на Димитри. По смртта на таткото тимарот бил доделен на неговиот син Јовко, а по смртта на Јовко тимарот му се доделува на неговиот втор син гореспоменатиот Димитри.

Во тимарот влегувало селото Вишани кое имало 24 домаќинства, 4 неженети и 5 вдовици. Вкупниот износ на годишниот приход на притежателот на тимарот изнесувал 1920 акчи. Како и кај претходниот спахија, така и кај овој приходите се состојат од житарици и други даноци со исклучок на данокот за риболов. Карактеристично е тоа, што за житариците не е земена мерката „киле“, а „товар“. Така на пример, населението од с. Вишани било должно да му даде на спахијата-тимариот 15 товари пченица во износ од 300 акчи, што значи дека еден товар пченица се пресметувал по 20 акчи; како и 26 товари јачмен и др. во износ од 390 акчи т.е. еден товар јачмен, рж, овес и сл. се пресметувал по 15 акчи.

3). **Тимар на Видос.** — За поранешното поседување на овој тимар ги среќаваме следните податоци во дефтерот. За време на покојниот султан Бајазит овој тимар го уживал некојси Ахмет син на Јусуф. Подоцна истиот тимар му бил доделен на таткото на Видос, а по неговата смрт му е доделен т.е. пренесен на неговиот син Видос.

Во тимарот влегувало селото Неволјани кое имало 16 домаќинства, 1 неженет, 1 вдовица или вкупно 18. Годишниот приход на спахијата од овој тимар изнесувал 881 акчи.

4). **Тимар на Којо и Костантин.** — Во дефтерот е заведено дека притежателите на овој заеднички тимар биле должни за време на војна и двајцата да земат учество. За време на покојниот султан Бајазит овој тимар го поседувал таткото на Којо. По смртта на таткото, тимарот бил даден на некојси Фируз. Меѓутоа, бидејќи Којо и Костантин биле „стари спахии“, тимарот му бил одземен на Фируза и им е доделен на овие двајцата. Истите поседувале и султански берат за поседување на тимарот.

Во тимарот на споменатите спахии-тимариоти, Којо и Костантин, влегувало селото Тихолишта кое по тоа време имало 42 домаќинства, 4 неженети и 7 вдовици со годишен приход во износ од 3626 акчи. Паѓа во очи дека овие спахии тимароти имаат приходи и од хаса имоти во износ од 200 акчи, како и приход вон од дефтерот (*harc ez defter*) и тоа — 20 кила пченица во износ од 50 акчи и за 10 кила јачмен 15 акчи, така што вкупниот годишен приход фактички изнесува 3891 акчи. Кон тимарот е заведена и една мезра со име Цимна, но истата била ненаселена (*hali*).

5). **Тимар на Бежан син на Дабжив.** — За овој спахија-тимариот во дефтерот е забележано дека бил стар спахија и дека поседувал берат од пашата. Во неговиот тимар спаѓал еден дел од населението на село Хорово од 9 домаќинства со приход од 740 акчи, како и селото Линчкоз кое имало 28 домаќинства и 2 неженети со приход од 1815 акчи, или вкупен годишен приход во износ од 2555 акчи.

Од горе изложеното констатираме дека два тимари што ги поседувале спахии-тимариоти немуслиманите биле заеднички т.е. се користеле од двајца, додека три тимари биле единични, што значи дека по време на пописот имало вкупно 7 души спахии-тимариоти немуслиманите. Од податоците се гледа и тоа дека меѓу нив имало таканаречени „стари спахии“ т.е. лица чии татковци биле порано спахии-тимариоти, така што по смртта на таткото тимарите се пренесувале на синот. Меѓу другото, да одбележиме и тоа дека имало и такви случаи кога тимари од муслиманите биле пренесувани односно доделувани на немуслиманите. Оваа појава е карактеристична за периодот од околу 1450 — 1460 година, бидејќи од еден друг сумарен и постар дефтер за Прилепскиот и Велешкиот вилает ова пренесување и толерирање на спахии тимариоти немуслиманите може многу добро да се проследи од марги-

налиите на тој дефтер. Во сумарниот дефтер за Прилепскиот и Кичевскиот вилает, односно, нахии има повеќе случаи кога поедини тимари се пренесувале од татко на син немуслиман или од муслиман на немуслиман и обратно. Така на пример, во прилепската нахија околу 1450 година од вкупно 78 тимари 24 им припаѓале на немуслиман што претставува скоро една третина од вкупниот број на тимарите на таа административно-територијална единица.

Во Костурскиот вилает околу 1460 година бројот на тимарите што ги поседуваат немуслиман изнесува 5, од вкупно 25, што значи една петина. За Костурско не располагаме со понови пописни дефтери, за да видиме кога фактички се ликвидирани спахиите-тимариоти немуслиман, независно од тоа дали се тие ликвидирани како немуслиман или пак преминале во ислам.

Меѓутоа, за Прилепската нахија ние располагаме со повеќе такви дефтери сè до 1544 година при што можевме да констатираме дека во 1476/7 година од околу 56 тимари само еден му припаѓа на немуслиман, додека два други што се регистрирани се колективни и се состојат во тоа што регистрираните 7 — 8 немуслиман можат сами да ги користат производите од своите имоти без да даваат десеток и други давачки на некој друг спахија, под услов еден од нив да земе учество секоја година во воените походи.

Како што веќе нагласивме, останатите 20 тимари во Костурско им припаѓале на немуслиман. Од нив седум им припаѓаат на лица чувари на крепоста во Костур, еден на сараскерот на Костур, еден на кадијата на Костур итн.

Од интерес е да го прикажеме пренесувањето на еден тимар кој по време на пописот е регистриран на Копек син на Курт (стр. 138). За овој тимар во дефтерот стои дека по време на владеењето на султан Бајазит го поседувал Дабижив. По смртта на Дабижив тогашниот султан тимарот го поделил на два дела, едниот дел му го дал на некојси Витан, а другиот на синот на Дабижив, По смртта на Витан, неговиот дел му е даден на Копек син на Курт, со годишен приход во износ од 3236 акчи.

Висината на годишните приходи од тимарите се движела како следи:

Со годишен приход до	1000 акчи	има 2 тимари,
Со „ „ од	1000 до 2000 „ „	3 „ „
„ „ „ од	2000 до 3000 „ „	2 „ „
„ „ „ од	3000 до 4000 „ „	6 „ „
„ „ „ од	4000 до 5000 „ „	5 „ „
„ „ „ од	5000 до 6000 „ „	2 „ „
„ „ „ од	6000 до 7000 „ „	1 „ „
„ „ „ од	10.000 до 14.000 „ „	2 „ „
„ „ „ од	19.000	1 „ „
„ „ „ од	112.000	1 „ „

ВКУПНО:

25 тимари.

Како што се гледа од горните показатели, најголемиот број тимари се со годишен приход од 3000 — 5000 акчи и нивниот број изнесува 11. Со приход од 3000 акчи годишно има 7. Според тоа, бројот на тимарите со приход над 5000 акчи изнесува 6, и еден хас со приход од 112.847 акчи.

За петте тимари што им припаѓаат на немуслиманите нагласивме дека три им припаѓаат на поединци, а два како заеднички на по двајца. Останатите 20 феудални владеења што ги уживаат муслиманите, 18 му припаѓаат на поединци, еден на тројца и еден на четворица. Општо земено, од вкупниот број на феудални владенија во Костурско 21 им припаѓаат на поединци, а 4 се заеднички. Во дефтерот е регистрирано само кај 13 притежатели на тимари дека имаат берати и тоа деветмина имале султански берати, а четворица берати од пашата. Следејќи ја висината на годишните приходи кај сите овие спахии-тимариотите ние гледаме дека околу 1460 година не било разграничено, како што било подоцна по време на султан Сулејман Величествени, во кои случаи т.е. до која висина на годишни приходи од тимари бил овластен да издава берати пашата (беглербегот), а од која висина султанот.

Градот Костур

Градот Костур, заедно со селата Лонка, Дупени, Горенци и Жепчишта спаѓал во хасот на Караџа-бег, кој бил субашија на Костур, со вкупен годишен приход од градското и селското население опфатено во хасот во износ од 112.874 акчи.

При пописот на градот најнапред се регистрирани приходите на костурскиот субашија од баждарина, риболов и нијабет, а потоа следи пописот на имињата на старешините на домаќинствата и на вдовиците. Паѓа во очи дека при пописот не се почнува најнапред со муслиманите, како што е скоро во сите дефтери од овој вид со кои што располагаме, туку се почнува прво со пописот на немуслиманите (христијаните), по нив доаѓа пописот на Евреите и најпосле е даден пописот на муслиманите. Да подвлечеме и тоа дека пописот на немуслиманите е даден по маала, додека муслиманите се предадени како групација (Џемати муслиматан), што е исто така малку необично кога ќе се спореди со пописите во другите пописни дефтери од поново време.

Градот Костур по ова време имал вкупно 21 маало, од кои 20 немуслиманите и едно еврејско. Тие се следните:

- 1) Маалото Џенкеран
- 2) „ на кожуварите (Kürkçiler)
- 3) „ на шивачите (Hauyatın)
- 4) „ Папасан (попско маало или маалото на поповите)
- 5) „ на рибарите (Balıkçıyan)
- 6) „ Џенкеран (повторно заведено)
- 7) „ на трговците (Bazırgân)
- 8) „ на сарачите (Saraçan)

9)	„	на златарите (Zergeran)
10)	„	на железарите (Haddadan)
11)	„	на шапкарите (Colahan)
12)	„	С-Р-В-И-Т ?
13)	„	Продромоз
14)	„	св. Никола Драгута
15)	„	Фанариот
16)	„	Св. Параскева
17)	„	на казанциите
18)	„	Апостол Грубеша
19)	„	Цгуре (Изгуро)
20)	„	на касапите
21)	„	на Евреите (Mahalle-i Yehudan)

За секое маало се дадени имињата на старешините на домаќинствата како и на вдовиците, додека имињата на неженетите не се регистрирани кај христијаните, додека кај Евреите ги има четворица. При општото сумирање, меѓутоа, е одбележано дека меѓу христијаните имало 36 неженети (muscged).

При сумирањето на крајот по извршениот попис на градот Костур е заведено дека имало вкупно 940 немуслиманани, од кои: 792 христијански домаќинства, 112 вдовици и 36 неженети, потоа, 84 еврејски домаќинства и 4 вдовици. Бројот на муслимански домаќинства изнесува 20. Според тоа, вкупниот број на регистрирани христијани, Евреи и муслимани изнесува 960.

Поаѓајќи од имињата на маалата може да се претположи дека по ова време во градот Костур имало, за разлика од другите градови како што се Битола, Прилеп, Велес и други, релативно многу занаетчи, судејќи по тоа дека имињата на маалата претставувале фактички и концентрација на одделни занаети или професија. Во конкретниов случај во градот Костур од 20 маала, 11 имаат имиња на некои занаети.

Во групацијата муслимани поименично се запишани 22 домаќинства. Меѓу имињата на старешините на домаќинствата кај муслиманите се среќава еден имам, еден бисерџија, еден казас, тројца халачи, двајца шивачи и еден сарач. При пописот на немуслиманите е запишано само личното име, без името на таткото како што се практикувало во поновите пописни дефтери. Кај ниеден од немуслиманите нема заведено дека вршел некаков занает. Но, независно од тоа, сепак, називите на немуслиманските маала ни даваат за право да претположиме со сигурност дека по ова време занаетчиството во Костур било во рацете на немуслиманите, што не е случај со многу други градови во Македонија во текот на XV век.

Како што порано нагласивме, градот Костур со селата Лонка, Дупени, Горенци и Жепчиште спаѓале во хасовите на костурскиот субашија, Караџа-бег. Вкупниот годишен приход од градот и селата изнесувал 112.874 акчи и тоа од градот 102.804, а од селата 10.070 акчи. Приходите од градот се состоеле од следните давачки:

1) Баждарина или трошарина	23.000	акчи
2) Приход од даљаните (ловишта на риб)	23.000	„
3) Нијабет од Костур и околијата	6.000	„
4) Пченица 950 кила по $2\frac{1}{2}$ акчи килото	2.375	„
5) Јачмен 350 кила по $1\frac{1}{2}$ „ „	525	„
6) РЖ 356 кила	529	„
7) Десеток од улишта (ушур)	139	„
8) Граор 156 кила по $2\frac{1}{2}$ акчи килото	234	„
9) Лен	350	„
10) Десеток од лозја - 12.390 медри, по 2 акчи медрата	24.780	„
11) Испенце	21.372	„

	В К У П Н О	102.804 акчи
а) Од с. Лонка годишен приход во износ од		2.366 „
б) Од с. Дупени „ „ „		1.022 „
в) Од с. Горенци „ „ „		3.535 „
г) Од с. Жепчишта „ „ „		3.147 „
ВКУПЕН ГОДИШЕН ПРИХОД		112.874 акчи.

Од наведените давачки од градското население се гледа дека прото на годишните приходи на костурскиот субашија се состоеле од риболовот, баждарината, десетокот (ушурот) од лозја, испенцето и од житариците. Особено паѓа в очи приходот од лозјата кој изнесува 12.390 медри или проценето во акчи 24.780.

Овој податок говори дека лозарството, покрај риболовот, било силно развиено во Костур и Костурско. Што се однесува до приходите од житариците што било должно градското и селското население да му го дава на субашијата, нивниот износ во натура, односно во пари е следниот:

1. Пченица	1.650 кила или 4.125 акчи,
2. Јачмен	705 кила или 1.058 акчи,
3. Рж	800 кила или 1.200 акчи,
4. Граор	186 кила или 309 акчи,
5. Просо	229 кила или 344 акчи,

В К У П Н О 3.570 кила или 7.036 акчи.

Според тоа приходите од житариците во споредба со приходите од лозарството и риболовот претставуваат помалку од една третина. Прави впечаток дека меѓу давачките од градот Костур не се среќава данокот за свињи, којшто инаку го има меѓу давачките од споменатите села.

Непосредно по пописот на старешините на домаќинствата во немуслиманските маала вклучувајќи го и еврејското маало, се реги-

стрирани 18 манастири. Дали во случајов станува збор навистина за манастири или за цркви и дали се во прашање цркви односно манастири што се наоѓале во Костур или пак во околицата во овој момент не сме во состојба да одговориме, зашто се нужни теренски испитувања. Кај некои од овие манастири покрај името на самиот манастир се заведени и некои лица, најверојатно калуѓери или старешини на манастирот. Имајќи го предвид карактерот на арапското писмо, како и самите имиња на манастирите или имињата на калуѓерите, при дешифрирањето имавме особено тешкотии, така што за некои имиња не сме сосема сигурни дека сме ги прочитале правилно. Во продолжение ќе ги дадеме сите тие манастири или цркви, спазувајќи го редоследот од самиот дефтер:

1. Манастир — Свети Васил
2. „ — Свети Никола, Галахтонос
3. „ — В а н г л и с р а ?
4. „ — Свети Никола, свештеник Јане.
5. „ — Свети Саво? Глигор.
6. „ — Испалиот . . . . . ? Севандик.
7. „ — Аргириз Анкоз, Хинос.
8. „ — Перо Логотос, — Тодор, калуѓер.
9. „ — Архос Аतिकос, — Никола.
10. „ — Христо Симоз, — свештеник Јане.
11. „ — Свети Никола, — Испалиот.
12. „ — З ц б а ? — свештеник Михаил.
13. „ — Свети Ѓорѓи, — свештеник Тодор.
13. „ — Сотре.
15. „ — А в д т и р а ?
16. „ — Света Параскева, свештеник Димитри.
17. „ — Свети Зекирија, калуѓер Манаси.
18. „ — Света Параскева, свештеник Лукас.

Од горниот попис се гледа дека имало три манастири со име „Свети Никола“ и два со „Света Параскева“.

Што се однесува до прашањето за етничкиот состав на населението во градот Костур, покрај Евреите и муслиманите, од самите имиња на старешините на домаќинствата и вдовиците на немуслиманскиот елемент може да се констатира дека словенскиот елемент е во огромно мнозинство. Меѓутоа, покрај словенските имиња се среќаваат и имиња со завршеток на — „ос“, „ас“, „ис“, за кои би можело да се претпостави или да се Грци или пак грцизирани македонски Словени. Во продолжение ние ќе ги прикажеме таквите имиња со наставките „ос“, „ас“, „ис“ што се регистрирани по маала во градот Костур. Така на пример:

1. Во маалото на курчиите од вкупно 65 имиња само 6 свршуваат на „ос“, „ис“			
2. Во „ ценкеран „ 53 „ „ 4 „ „ „ „			
3. Во „ попско (на поповите) „ 69 „ „ 5 „ „ „ „			
4. Во „ на шивачите „ 32 „ „ 3 „ „ „ „			
5. Во маалото на рибарите „ 27 „ „ 5 „ „ „ „			
6. Во „ на базриганите „ 51 „ „ 4 „ „ „ „			
7. Во „ на сарачите „ 30 „ „ 4 „ „ „ „			
8. Во „ на Златарите „ 5 „ „ 0 „ „ „ „			
9. Во „ на железарите „ 29 „ „ 1 „ „ „ „			
10. Во „ Долахан? „ 71 „ „ 5 „ „ „ „			
11. Во „ С Р В И Т „ 42 „ „ 5 „ „ „ „			
12. Во „ Продромоз „ 35 „ „ 2 „ „ „ „			
13. Во „ Св. Николр Драгута „ 20 „ „ 0 „ „ „ „			
14. Во „ Фанариоти „ 71 „ „ 5 „ „ „ „			
15. Во „ Света Параскева „ 37 „ „ 2 „ „ „ „			
16. Во „ на казанциите „ 67 „ „ 1 „ „ „ „			
17. Во „ Апостол Грубеша „ 37 „ „ 3 „ „ „ „			
18. Во „ Цгуре (Изгуро) „ 42 „ „ 1 „ „ „ „			
19. Во „ на касапите „ 20 „ „ 2 „ „ „ „			

В К У П Н О: 803   58

Според тоа, од вкупно 803 регистрирани немуслиманци во маалата на Костур само 58 имиња свршуваат на наставките „ос“, „ас“ или „ис“.

Покрај регистрираните жители на град Костур во самите маала се среќаваат жители на Костур уште на две други места и тоа на страна 181 од дефтерот се заведени 12 души за кои стои дека се муселлеми. Деветте имиња од овие 12, свршуваат на наставката „ос“ или „ас“, што е во дадениов случај доста карактеристично зошто станува збор за муселлеми. Во самиот дефтер изрично е нагласено дека муселлемите биле определени за заштита на крепоста на градот Костур. За таа своја должност тие биле ослободени од сите давачки наречени „авариз“, и плаќале само харач. Истите лица поседувале берати од последните два султана.

На второ место каде што има регистрирано жители од град Костур се вели дека тие биле опфатени во вакафите на покојниот султан, и ги има 6 на број.

Според тоа вкупниот број на имињата што свршуваат на „ос“, „ас“ и „ис“ од градот Костур изнесува 67, од вкупно 821 регистриран христијанин.

Ваквите имиња со наставките „ос“, „ас“ и „ис“ ги проследивме во сите пописи на селското население во тогашниот Костурски вилает и констатиравме дека во вкупно 65 села во Костурско такви имиња се среќаваат сè на сè 79, а бројот на регистрираните старешини на домаќинства, неженетите и вдовиците во сите тие села изнесува 1986. Најмногу такви имиња има во селото Бали и тоа девет на број. Инаку, вкупниот број на регистрираните имиња од ова село изнесува 200.

Ова село е најголемо, во ова време во Костурско. Потоа во селото Маврово од вкупно 125 регистрирани христијани, имињата само на 7 души свршуваат на „ос“ или „ас“. На трето место доаѓа селото Хвалишта со 5 такви имиња од вкупно 69. Останалите 58 се по едно до две имиња регистрирани во останалите села.

Од вкупно 65 регистрирани села во Костурско по ова време за две села (Линка и Желино) стои дека припаѓаат кон вилаетот Колоња. За селата Мислогожде и Жупани стои дека припаѓале кон нахијата Ишим, а за селата: Садово, Богавечко, Сенчи и Ибнорио стои дека припаѓале во Леринско.

Секако најкарактеристично за сите населени места во Костурско е тоа што се тоа села со чисто христијанско население. Нема ниту едно турско село, ниту пак се среќава некаков муслиманин или исламизиран христијанин помеѓу регистрираните жители. Со други зборови, етнички населението во Костурско е многу чисто и тоа со апсолутно мнозинство на словенскиот елемент.

Оваа појава е секако многу интересна и важна за науката. Доколку во иднина ќе дојдеме до други пописни дефтери од поново време ќе можеме да извлекуваме некои важни заклучоци. Како што веќе во почетокот нагласивме, во истиот овој дефтер е и пописот за Велешкиот вилает. Меѓутоа, во Велешко се среќаваат неколку села со чисто турско население. Овој факт ни дава да претпоставиме дека до околу 1460 година колонизацијата на Турците се движела повеќе во текот на реката Вардар, додека подоцна колонизацијата се јавува и во Прилепско и Битолско. Заслужува да се одбележи и тоа, дека освен муселемите други немуслиманци со специјални задолженија на пример: војници, акинџи ешкинџи и др. не се регистрирани во Костурско. Единствено село кое е заведено како деревџиско тоа е селото Косто-рожде кое што по ова време имало 5 домаќинства.

Во продолжение ќе ги дадеме по азбучен ред сите 65 села во Костурско со бројот на регистрираните старешини на домаќинства, неженетите и вдовиците, како и вкупниот износ на давачките, изразен во акчи од разни житарици и други давачки, што тоа население било должно да му го дава на феудалниот господар.

Реден број	Име на се- лото	Бројот на:			ВКУПНО	Годи-шен из- нос на дав. изр. во акчи	ЗАБЕЛЕШКА
		Дома- ќин.	Неже- нетите	Вдови- ците			
1.	Архангелово	5	—	—	5	332	Селото се јавува на две места.
2.	Балли	188	—	12	200	11.922	Под овој назив ова село во картата го нема.
3.	Белопашино	38	3	1	42	2.534	
4.	Богачко	30	2	2	34	1.877	Ова село спаѓало во Ле-ринско,

5. Божиград	8	—	2	10	486	Селото се јавува на две места.
6. Брештани	55	5	2	62	3.982	
7. Вишани	24	4	5	33	1.920	
8. Ворохово	19	2	1	22	1.283	
9. Глезино	3	—	—	3	160	
10. Дубјак	18	—	—	18	1.800	
11. Дупени	12	—	1	13	1.022	
12. Драгајнче	9	1	2	12	759	Ова село го даваме онака како што е напишано во дефтерот.
13. Ежево	10	1	—	11	510	
14. Желево	35	2	—	37	2.275	
15. Желин	34	1	3	38	2.100	Ова село спаѓало кон вилаетот Колоња
16. Желогожде	41	1	—	42	3.350	
17. Жепчиште	41	2	2	45	3.147	
18. Жупани	21	—	1	22	1.112	Ова село спаѓало кон нахијата Ишим.
19. Жупаништа	18	2	—	20	1.520	
20. Загоричани	15	1	2	18	1.260	
21. Ибнорна	14	2	2	18	856	Ова село спаѓало во Леринско.
22. Б'мбоки	37	3	1	41	2.746	Ова село би можело да се прочита и Кањак.
23. Каладурумба	25	—	5	30	1.911	
24. Косторожде	5	—	—	5	—	Ова село е ослободено од давачки поради вршење дрвенџиска должност.
25. Котори	20	2	—	22	1.515	
26. Горенци	38	—	—	38	3.535	Ова село би можело да се прочита и Крајница.
27. Крмпени	25	2	2	29	1.662	
28. Кролишта	23	2	1	26	1.820	
29. Крушевица	10	1	1	12	590	
30. Лаври	22	2	3	27	2.363	
31. Линчкоз	28	2	—	30	1.815	
32. Лисиче	44	4	2	50	3.052	
33. Л'нка	11	3	—	14	1.129	Ова село спаѓало кон нахијата Колоња.

34. Лудово	18	—	3	21	1.500	
35. Маврово	108	—	10	128	6.980	
36. Лонка	28	1	2	31	2.366	
37. Мислогожде	33	3	2	38	2.412	Ова село спаѓало кон да- хијата Ишим.
38. Горно Сливени	10	1	—	11	670	
39. Неволјани	16	1	1	18	881	
40. Несрам	67	6	3	76	3.293	
41. Крунско?	4	—	1	5	206	Во дефтерот ова село е написано — Окрунчко.
42. Орико Пегади	27	—	1	28	2.450	
43. Пенда — Трол	20	—	2	22	1.515	
44. Апоскопос	10	—	1	11	686	
45. Радогожде	13	1	—	14	976	
46. Рашче	14	1	—	15	744	
47. Садово	33	3	5	41	2.190	Ова село спаѓало во Ле- ринско.
48. Сатома	25	2	3	30	1.447	
49. Сенчи	28	2	—	30	1.665	
50. Слатина	17	1	—	18	1.449	
51. Сливени	27	3	3	33	1.776	
52. Слимеште	41	4	6	51	2.906	
53. Смикси	5	—	—	5	340	Ова село во дефтерот е написано — Измкси.
54. Стенче	22	—	3	25	1.260	
55. Тихолишта	42	4	7	53	3.826	
56. Грстие	32	3	2	37	2.117	
57. У л ј а т и	18	2	—	20	902	Ова село го предаваме како што е написано во дефтерот.
58. У р д у ш е н ц и	7	1	—	8	410	
59. Хвалишта	68	5	1	74	4.491	
60. Хорово	22	2	1	25	1.700	
61. Чакинхор	34	—	—	34	2.120	
62. Черешница	16	—	1	17	1.066	
63. Черчиште	16	2	2	20	1.757	
64. Чука	29	3	—	32	2.090	
65. Шештаево	22	1	—	23	1.574	
ВКУПНО:	1808	112	113	2033	126.243	

Покрај горенаведените 65 села заведени се уште три мезри од кои двете се ненаселени, а во третата се регистрирани две домаќинства, тоа се: мезрата Веро близу селото Крунско која не е населена, потоа мезрата Цокона исто така близу селото Крунско која има 2 домаќинства и мезрата Цимна близу селото Тихолишта — ненаселена. Овие мезри порано сигурно биле села.

Од горната табела се гледа дека во 65 села во Костурско биле регистрирани вкупно 2033 имиња од кои: 1808 старешини на домаќинства, 112 неженети и 113 вдовици. Вкупниот износ на годишните давачки што било должно регистрираното селско население да му го дава на спахиите-тимариоти изразен во акчи изнесува 126.243. Ако ова вкупна сума ја поделиле со бројот на домаќинствата, вклучувајќи ги тука и вдовиците, тогаш во просек на секое домаќинство се паѓа по 65,7 акчи годишно како обврска кон феудалниот господар. Или оваа сума изразена само со пченица, на секое домаќинство доаѓа во просек $3\frac{1}{2}$

товари пченица, односно, $4\frac{2}{3}$ товари јачмен, бидејќи по ова време еден товар пченица се пресметнувал по 20 акчи, а еден товар јачмен 15 акчи.

Ако претпоставиме едно домаќинство да броело 6 члена, тогаш вкупниот број на селското население во сите 65 села во Костурско би изнесувал околу 11.526 жители, што значи дека на секој жител во просек годишно 6 и дошло по 10 акчи приближно да му даде на феудалниот господар, или во натура 4 кила пченица, односно, околу шест и пол кила јачмен или 5 медри вино, бидејќи едно кило пченица коштало две и пол акчи, едно кило јачмен една и пол акче, а една медра вино две акчи.

Вкупниот износ од сите наведени давачки во дефтерот што било должно да ги даде целокупното население во Костурско изнесува 126.243 акчи годишно. Меѓутоа, ние порано видовме дека годишните приходи на костурскиот субашија само од градот Костур изнесуваа 102.804 акчи годишно. Податоците во дефтерот за давачките од селското население јасно покажуваат најнапред какви житарици се произведувале, а потоа какви други даноци било должно населението да му дава на спахијата. Кога ќе се сумираат давачките тогаш произлегува дека од сите 65 села на феудалците му се давало годишно 9.598 кила пченица во износ од 23.995 акчи; 6.202 кила јачмен во износ од 9.303 акчи; 2.387 кила рж во износ од 3.586 акчи; 1.434 кила просо во износ од 2.151 акче; 231 кило граор во износ од 577 акчи; 33 кила леќа во износ од 99 акчи или вкупно 19.885 кила житарици во износ од 39.711 акчи.

Понатаму приходите на спахиите од лозја изнесувале 7.053 медри или 14.106 акчи; од данок за свињи 4.121 акче; десеток од улишта 2.245 акчи; од пристојба за бостан 1.471 акче; од лен 4.589 акчи; од пристојба за воденици 2.462 акчи; од свила 605 акчи; од нијабет и свадбарина 3.784 акчи; од овошје и хасса имоти 1.927 акчи; од испенце 48.206 акчи и од риболов 1.420 акчи.

Споредувајќи ги приходите од лозја од селата со оние само од градот, можеме да констатираме дека во атарот на Костур се произведувало скоро двојно повеќе отколку во целата Костурска околија.

Во заклучок на овој наш прилог за Костур и неговата околија можеме да ги извлечеме следните констатации: поаѓајќи од висината на приходите од трошарината како и од бројот на маалата со називи на занаетчии, градот Костур по тоа време претставувал еден доста развиен трговски и занаетчиски центар; дека спахиите-тимариоти немуслимаџи околу 1460 година во Костурско биле сè уште значително застапени во османскиот тимарско,спахиски систем; дека во Костурската околија етничкиот состав на населението е сосема чист и апсолутно преовладува словенскиот елемент со извонредно мал број на грчки елементи или грцизирани Словени; дека во ниедно село во Костурско нема ни еден Турчин или исламизиран христијанин, што јасно говори дека колонизацијата по ова време ја нема зафатено оваа околија со исклучок на самиот град Костур каде што има 22 турски домаќинства и дека во градот се регистрирани преку 90 Евреи, а тие се познати како добри трговци.